

зазначити, що завдяки прямому методу з'являється можливість від слідкувати напрями використання грошових коштів.

З іншого боку він не відображає взаємозв'язок отриманого у періоді фінансового результату і величини коштів за звітний період, охоплює не всі ресурси підприємства, а тільки грошові і дуже обмежено показує фінансовий стан підприємства, так як не відображає суму отриманого прибутку.

До переваг непрямого методу можна віднести, наприклад, те, що таким чином заповнений звіт дає можливість зрозуміти, як рух грошових коштів впливає на формування прибутку, що є позитивним фактором для фінансового аналізу на підприємстві. Також розрахунки за допомогою непрямого методу можуть показати співвідношення руху грошових коштів і господарської діяльності підприємства в цілому, вони розкривають взаємозв'язок між звітом про фінансові результати і звітом про рух грошових коштів.

З іншого боку, складання звіту є дуже трудомістким. Також є необхідним залучення внутрішніх даних бухгалтерського обліку. Така форма заповнення звіту про рух грошових коштів потребує також високого рівня комп'ютеризації, так як вона доцільна лише за інтенсивного використання табличних процесорів [4].

Отже, непрямий метод є більш докладним і доцільним для аналізу, так як він дає можливість аналізувати фінансові результати підприємства, використовуючи звіт про рух грошових коштів, проте цей метод доцільний лише тоді, коли підприємство добре оснащено програмним забезпеченням.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
2. Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 №433 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/system/files/doc>.
3. Титаренко Я. Проблеми організації обліку грошових коштів та рекомендації щодо її удосконалення. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/4_SND_2012/Economics/7_100051.doc.htm.
4. Хом'як Р.Л. Удосконалення методики складання звіту про рух грошових коштів у системі інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень / Р.Л. Хом'як, І.Л. Цюцяк, А.Л. Цюцяк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». - Львів: Львівська політехніка, 2007. - Вип. 577. - 506 с.

Нижник Н.
магістр

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УСТАНОВАХ ОСВІТИ

Необхідність розв'язання проблем, які пов'язані з фінансовим забезпеченням розвитку освіти, потребує запровадження нових підходів до залучення фінансових ресурсів, збільшення обсягів власних надходжень. Державні навчальні заклади прагнуть розширити свої можливості щодо використання самостійно зароблених коштів, забезпечення автономії в

питаннях формування та розподілу фінансових ресурсів. Спроможність навчальних закладів успішно функціонувати, вчасно і в повному обсязі реалізовувати всі заплановані ними заходи визначає їх ефективність, що дає можливість вільно маневрувати коштами відповідно до змін пріоритетності напрямів статутної діяльності. За умови залежності закладів освіти від асигнувань з Державного або місцевих бюджетів (що лише частково забезпечують їх діяльність) постає проблема створення якісного та інформативного обліково-аналітичного забезпечення управління таких закладів.

Водночас питання удосконалення обліково-аналітичного забезпечення освітніх закладів для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень щодо використання фінансових ресурсів та оптимізації джерел їх залучення недостатньо вивченні на сучасному етапі розвитку України, що підтверджує актуальність, вибір теми й цільове спрямування дослідження [4].

Освіта – важлива галузь системи економічних наук. Вона належить до наймолодших економічних наук. Її предмет можна визначити так: це наука про специфіку продуктивних сил і виробничих відносин у галузі, що створює освітні послуги і задовольняє потреби особистості і суспільства в них при обмежених ресурсах, які виділяються для цих цілей. Вона досліджує і виявляє особливості дії економічних законів і категорій у сфері навчання і виховання підростаючого покоління, підготовки кваліфікованої робочої сили, підвищення освітнього і культурно-технічного рівня населення.

Згідно з чинним законодавством освітні заклади мають статус бюджетних установ. Відповідно до п. 12 ст.2 Бюджетного кодексу України (далі – БКУ) бюджетні установи – це органи державної влади, органи місцевого самоврядування, а також організації, створені ними у встановленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного Державного бюджету чи місцевого бюджету.

Бюджетні установи в Україні є самостійними статутними господарюючими суб'єктами, які мають права юридичної особи та здійснюють діяльність, передбачену статутними документами, мають самостійний баланс, розрахункові рахунки в установах банків, реєстраційні рахунки в органах Державної казначейської служби України (далі – ДКСУ), печатку.

Крім того, їм надано можливість проводити операції підприємницького характеру за окремим кошторисом. Під очікувані надходження фінансових ресурсів від підприємницької діяльності освітніх закладів планують витрати, які пов'язані з її здійсненням.

Відповідно до чинного законодавства державні заклади освіти є суб'єктами державного сектору, а відтак – активними учасниками його значних перетворень: оптимізації системи центральних органів виконавчої влади, приведення у відповідність положень бюджетного та податкового законодавства, розширення повноважень Кабміну у сфері контролю за використанням коштів Державного бюджету, реалізації Стратегій модернізації системи управління державними фінансами та модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки, реформування системи освіти відповідно до Національної стратегії розвитку освіти в Україні та Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 рр.

Україна належить до країн зі змішаною системою фінансового забезпечення освітніх закладів. Світовий досвід свідчить, що це найбільш продуктивна система, якщо дотримуватись єдиних освітніх вимог під контролем держави [1].

Наявні проблеми фінансового забезпечення освіти можна поділити на три групи:

- 1) оптимізація розподілу загальних суспільних (державних і приватних) видатків на освіту між освітніми рівнями;
- 2) запровадження нових механізмів фінансового забезпечення, що стимулюють освітню якість;

3) забезпечення цільового та результативного використання коштів, виділених на освіту.

Крім того, важливу роль у забезпеченні ефективності відіграє фінансовий механізм системи освітніх закладів України, який є сукупністю форм і методів створення та використання фінансових ресурсів для забезпечення їх діяльності. Саме за допомогою фінансового механізму відповідно до основних положень фінансової політики здійснюється розподіл і перерозподіл ВВП. А відтак, визначається загальний обсяг фінансових ресурсів, який спрямовується на фінансове забезпечення закладів освіти України [3].

Ключовими аспектами, які відображають специфіку формування облікової політики бюджетної установи, виступають такі твердження:

– джерелом покриття витрат установи є асигнування загального фонду та надходження коштів спеціального фонду;

– методика обліку витрат має застосовуватися окремо до кожного напрямку: для обліку витрат загального та витрат спеціального фонду;

– підсумки реалізації господарської діяльності бюджетної установи та оцінка їх ефективності визначаються як результат виконання кошторису один раз на рік у кінці звітного року [5].

Жорстка регламентація методології бухгалтерського обліку бюджетних установ забезпечує його єдність і дає змогу здійснювати аналіз показників діяльності установ освіти. На цій основі формуються зведені дані для контролю над виконанням кошторису.

Такий підхід докорінно відрізняє головні засади формування облікової політики бюджетної установи.

Результативні показники для бюджетних програм в сфері освіти України згруповано за такими типами:

1) показники затрат (визначають обсяги та структуру ресурсів, що забезпечують виконання бюджетних програм);

2) показники продукту (використовуються для оцінки досягнення поставлених цілей – кількість користувачів послугами, виробленими в процесі виконання бюджетної програми тощо);

3) показники ефективності (визначаються як відношення кількості виконаних робіт, наданих послуг до їх вартості у грошовому або людському вимірі (витрати ресурсів на одиницю показника продукту) є зіставленням результатів виконання програм в динаміці);

4) показники якості (відображають якість виконаних робіт, наданих послуг), показують головні досягнення та користь для суспільства від реалізації затвердженої бюджетної програми як на рівні Міністерства освіти і науки України загалом, так і окремого навчального закладу, зокрема [2].

Список використаних джерел

1. Бенько І.Д. Організації обліку та контролю фінансових ресурсів бюджетних установ / І.Д.Бенько // Всеукраїнський науково-виробничий журнал „Інноваційна економіка” – Вип. 9. – Тернопіль: Тернопільський інститут АПВ НААН. – 2012. – С.272-277.
2. Бенько І.Д. Організація обліку фінансово забезпечення закладів освіти / І.Д.Бенько, С.В. Сисюк // Науковий вісник Херсонського державного ун-ту. Серія: Економічні науки. – Вип.11. Ч.4. – Херсон: ХДУ. – 2015. – С.147-150.
3. Бенько І.Д. Методика обліку освітніх послуг у вищих навчальних закладах / І.Д.Бенько // Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні. 10-11 жовтня 2014 р. – Тернопіль: ТАЙП, 2014. – С.140-142.

4. Бенько І.Д. Проблемні аспекти організації обліку в установах освіти / І.Д.Бенько // Науковий вісник Херсонського державного ун-ту. Серія: Економічні науки. – Вип. 24. – Херсон: ХДУ. – 2017. – С.114-117.
5. Бенько І.Д. Особливості діяльності установ державного сектору економіки та їх вплив на організацію обліку / І.Д.Бенько // Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія [Електронний ресурс] : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.[м. Тернопіль, 30 черв. 2017 р.] / редкол. : Bartosiewicz Sławomir, Henning Dräger, Korzeb Zbigniew [та ін.]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. – С.93-96.
6. Ловінська Л. Г. Застосування методу нарахування в контексті реформування бухгалтерського обліку державного сектору / Л. Г. Ловінська, Є. В. Калюга // Фінанси України. – 2012. – № 10. – С. 84-96.

Орловська А.С., Медведюк Е.О.

студентки

Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова
м. Миколаїв, Україна

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах формування ринкових відносин виникла необхідність покращення якості аудиту в Україні.

Незважаючи на те, що для розвитку аудиту в Україні вже зроблено доволі багато, але дотепер залишаються питання, які від правильного і успішного вирішення залежать перспективи подальшого розвитку.

Кількість аудиторських фірм постійно зростає, що свідчить про позитивну тенденцію розвитку аудиторського ринку в Україні.

Але проблемою розвитку ринку аудиторських послуг є предметом особливої уваги економічної науки. У вітчизняній літературі приділяється значна увага розвитку аудиту в Україні. Це наслідок стрімкого розвитку світової економіки, необхідність гнучкого пристосування до змін, їх детального дослідження та контролю.

В нашій державі деякі із аудиторських фірм взагалі не займаються аудитом, а надають лише консалтингові та інші послуги. В той час як світові тенденції розвитку аудиторських послуг свідчать про скорочення аудиторськими фірмами обсягів консалтингових послуг або виділення з них суб'єктів, що надають консалтингові послуги, в окремі структури. в Україні існують регіони, де аудит у загальному обсязі аудиторських послуг займає близько 30%. Це Вінниця, Херсон, Чернігів, Миколаїв, Запоріжжя і Луганськ. У більшості випадків причина таких показників – це диверсифікація, бажання утримати клієнта різноманітністю послуг, що надаються, шукаючи альтернативні джерела доходів[1].

Український аудит є саморегульованою діяльністю. Офіційним регулятором вітчизняного аудиту є Аудиторська палата України, яка створюється і функціонує як незалежний самостійний орган і є юридичною особою, що вирішує важливі питання у сфері методологічного й організаційного управління аудитом в Україні. Повноваження Аудиторської палати України поширюються на такі важливі сфери аудиторської діяльності:

- сертифікація аудиторів;
- підвищення кваліфікації аудиторів;